

Årsredovisning 2019

Regionhälsan

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning och viktigaste händelser.....	5
1.1 Sammanfattning	5
1.2 Viktigaste händelserna	5
2 Hälsa- och sjukvård.....	7
2.1 De tre långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård.....	7
2.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR	7
2.1.1.1 Utveckla och stärka den nära vården.....	7
2.1.1.2 Öka användandet av digitala vårdtjänster.....	7
2.1.1.3 Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling	8
2.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö.....	8
2.2 De högprioriterade områdena.....	9
2.3 Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård	9
2.3.1 Produktion	9
3 Regiongemensamt arbete	10
3.1 Verksamhetens miljöarbete	10
3.2 Folkhälsa	11
3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård	11
3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete.....	12
3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019.....	12
3.6 Inköp	12
4 Mål och fokusområden.....	14
4.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.....	14
4.1.1 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska	14
4.1.1.1 Minska verksamheternas avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar	14
4.2 En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter	14
4.2.1 Den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagande av personer med psykisk sjukdom ska förbättras.....	14
4.2.1.1 Stärka första linjens förmåga att möta psykisk ohälsa	15

4.2.2	Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras	15
4.2.2.1	Uppfylla vårdgarantin.....	16
4.2.2.2	Förstärka primärvården och den nära vården	18
4.2.2.3	Förbättra akutvårdskedjan	18
4.2.2.4	Utveckla digitala vårdformer och tjänster	19
4.2.3	Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras	19
4.2.3.1	Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner	20
4.2.3.2	Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser	21
4.3	Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens	21
4.3.1	Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras	21
4.3.1.1	Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling	22
4.3.1.2	Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation	22
4.3.1.3	Utveckla arbetsgivarvarumärket.....	23
4.3.2	Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska	24
4.3.2.1	Satsa på ledarskap.....	24
4.3.2.2	Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet	25
4.3.2.3	Utveckla och erbjuda moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller	25
5	Medarbetare.....	26
5.1	Arbetsgivarvarumärket.....	26
5.2	Chefsförutsättningar	26
5.3	Hälsa och arbetsmiljö	26
5.3.1	Sexuella trakasserier.....	27
5.4	Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys.....	27
5.4.1	Nettoårsarbetare volymförändring jämfört med motsvarande månad föregående år.....	29
5.5	Arbetsmarknadsinsatser	30
5.6	ST-styrning.....	30
6	Ekonomiska förutsättningar.....	31

6.1	Ekonomiskt resultat.....	31
6.1.1	Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård.....	31
6.1.2	Intäktsutveckling.....	32
6.1.3	Kostnadsutveckling.....	32
6.2	Åtgärder vid ekonomisk obalans.....	33
6.3	Eget kapital.....	33
6.4	Investeringar.....	34
7	Bokslutsdokument och noter	35

Bilagor

Bilaga 1: ANL 2019-12

Bilaga 2: BR Controller 2019-12

Bilaga 3: KF 2019-12

Bilaga 4: RR Controller 2019-12

Bilaga 5: BD 2019-12

Bilaga 6: NOTV 2019-12

1 Sammanfattning och viktigaste händelser

1.1 Sammanfattning

Den 1 januari 2019 bildades Regionhälsan. Styrelsens ansvar är de verksamheter som tidigare ingick i beställd primärvård, Sjukhusapoteket och Smittskydd. Under 2019 har uppdragen för Mödrahälsovård och Sjukvårdens larmcentral utökats.

Under våren och sommaren gjordes en organisationsöversyn av förvaltningen. Efter intervjuer med chefer och diskussioner i förvaltningsledningen beslutades under hösten, om ett förslag med målsättning att skapa en organisation som är bra för patienter och medarbetare. I juni fattade styrelsen beslut om det nya namnet Regionhälsan som sedan även beslutades i Regionstyrelsen.

Förvaltningen arbetar aktivt med att införa nya digitala vårdtjänster. Årets patientenkät genomfördes under våren 2019 som fortsatt visade på goda resultat avseende kundnöjdhet, upplevda tillgänglighet till vården, förtroende för vårdgivaren och egen delaktighet i vårdmötet.

1177 Vårdguiden på telefon har under 2019 haft både kortare genomsnittlig svarstid samt högre andel besvarande samtal än riket i samtliga mätningar. I december fattade Regionstyrelsen beslut om att Sjukvårdens larmcentral får fortsatt uppdrag och arbetet med att utveckla och säkra driften av Sjukvårdens larmcentral fortsätter.

Flera medarbetare inom Västra Götalandsregionen har under året avlagt doktorexamen med stöd och handledning av enheten FoU primärvård.

Ett flertal aktiviteter genomförs för att minska sjukfrånvaro och för att utveckla friska arbetsplatser. Sjukfrånvaron har totalt sett minskat till 5,7 procent. Införande av karriärmodell för sjuksköterskor genomförs och fallit ut väl.

Under hösten har det lokala implementeringsprojektet för Regionhälsan etablerats och en projektorganisation etablerats med projektledare och implementeringsansvarig.

Ett arbete med att rationalisera det administrativa uppgifterna har startat under året, bland annat med att se över mötesstrukturer och rikta informationsspridningen till tätt målgrupp.

Förvaltningen redovisar 2019 ett resultat på 0,8 mnkr, vilket är 15 mnkr bättre än budget och 2,7 mnkr sämre än motsvarande period föregående år.

Produktionen mätt i antal besök har ökat med 4,3 procent jämfört med 2018.

1.2 Viktigaste händelserna

- Bildandet av den nya förvaltningen 1 januari 2019
- Framtagande av ny förvaltningsorganisation

- Nytt namn beslutat, Regionhälsan
- Verksamhetsplan har tagits fram med förvaltning med fokus på 2020
- Förändringsarbete kopplat till Framtidens vårdinformations miljö (FVM)
- Fortsatt uppdrag för Sjukvårdens larmcentral

2 Hälso- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i Västra Götalandsregionen.

2.1 De tre långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Två av dessa redovisas här. Den tredje strategin, arbetsgivarvarumärket, redovisas enbart för de nämnder och styrelser som har medarbetare och återfinns då under kapitlet Medarbetare.

2.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

Förvaltningen kommer i samband med detaljbudget/verksamhetsplan 2020 ta fram en genomförandeplan avseende omställningen.

2.1.1.1 Utveckla och stärka den nära vården

Förvaltningen bidrar genom att:

- verka för att utveckla vårdflöden och en god samverkan mellan sjukhus- och primärvård samt kommunal hälso- och sjukvård och andra för patienten viktiga aktörer
- leverera en hög servicenivå till patienter
- öka kontinuiteten inom vården
- genomföra en årlig patientenkät
- öka tillgängligheten genom att nyttja och utveckla nya digitala tjänster

2.1.1.2 Öka användandet av digitala vårdtjänster

Förvaltningen arbetar löpande för att implementera digitala vårdtjänster. Under året har förvaltningen bytt samtalsbokningssystem från CallMe till TeleQ. Medarbetare utbildas kontinuerligt i handhavande av de digitala tjänsterna.

Nedan nämns några av förvaltningens riktade arbeten:

Inom ungdomsmottagningarna utvecklas digitala stöd löpande. Den gemensamma Online-mottagningen är införd och bemannas gemensamt av samtliga mottagningar och är mycket uppskattat hos ungdomarna.

Webbtidbokning håller på att införas för alla yrkeskategorier vilket stärker tillgängligheten. Pilot för internet-KBT startade under hösten i Alingsåsområdet samt alla Ungdomsmottagningar har kommit igång med Stöd- och behandlingsplattformens stöd-del.

Barnmorskemottagningar har i Skaraborgsområdet i projektform bedrivit ”Eftervård online” genom videomöten tre veckor efter förlossning. Samtalen har bland annat omfattat stöd i amning och uppföljning av läkning efter förlossning. Samtliga Barnmorskemottagningar har infört webbtidbokning

via 1177 vårdguidens e-tjänster.

1177 Vårdguiden på telefon har, tillsammans med Region Skåne, startat pilot med videomöten integrerade i 1177 RGS-system.

2.1.1.3 Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

Förvaltningen bidrar inom området genom att:

- införa fler möjligheter till digitala vårdmöten och behandlingsformer
- ge en hög servicenivå till våra patienter
- fortsatt utveckla personcentrerat arbetssätt och patientinvolvering i verksamheternas utveckling
- via uppgiftsväxling tillse att rätt kompetens arbetar med rätt arbetsuppgifter
- öka kontinuiteten inom vården
- genomföra årlig patientenkät
- följa och utvärdera variationer i inringandemönster och svarsfrekvenser vid Sjukvårdens Larmcentral för en optimal bemanningsplanering

En medarbetare i Västra Götalandsregionen har disputerat på effekterna av att triagera patienter som söker på vårdcentral. Avhandlingen visade på goda effekter avseende tillgänglighet, effektivitet, arbetsmiljö och lägre sjukvårdsutnyttjande hos patienter med besvär från rörelseorganen som triagerats direkt till fysioterapeuter. FoU primärvård bidrog utifrån sitt uppdrag med stöd och handledning i detta arbete.

Sjukhusapoteket har sedan tidigare i samarbete med klinisk farmakologi tagit fram blandbarhetsdatabas (kunskapsstöd gällande vilka läkemedel som kan blandas och inte blandas för att säkra rätt effekt och undvika läkemedelsskador) för Västra Götalandsregionen och arbetar för att sprida denna nationellt. Verksamheten har ett pågående samarbete med Inera och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Alla regioner har tillgång till Sil* genom sina journalsystem. Sil ger tillgång till den senaste och mest aktuella kunskapen om läkemedel. Exempelvis gällande hur olika läkemedel fungerar tillsammans, vilka som bör undvikas för äldre, vilka läkemedelsdoseringar som är lämpliga för barn och vilka biverkningar läkemedlen har. Patientsäkerheten ökar när Sil används, eftersom det minskar risken för fel vid läkemedelsbehandling Sjukhusapoteket arbetar även med e-Ped som är en nationell erfarenhets- och evidensbaserad databas för barnläkemedel.

*Sil= Svenska informationstjänster för läkemedel - innehåller kvalitetsgranskad och aktuell information om läkemedel från många olika källor.

2.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Under hösten 2019 har det lokala implementeringsprojektet för Regionhälsan etablerats med utsedd projektledare och implementeringsansvarig. Vidare har en projektorganisation fastställts och strategisk samt operativ styrgrupp bildats. Regionhälsan har även arbetat med rekryteringen av verksamhetsexperter, alltså de personer från den

kliniska verksamheten som skall delta i designarbetet av Millennium. Rekryteringen är slutförd och kommer att ligga till grund för designarbetet som startas i mars 2020.

2.2 De högprioriterade områdena

Regionstyrelsen har pekat ut tre högprioriterade områden för sjukhusen vilka bedöms som särskilt viktiga att följa för att vända en negativ trend och för att sjukhusen ska nå sina mål inom dessa områden.

2.3 Produktion/konsumtion av hälso- och sjukvård

2.3.1 Produktion

Jämfört med 2018 har

- antalet besök har ökat med 4,3 %
- antalet vårdkontakter har minskat med 5,0 % men antalet unika individer har ökat med 2,7 % för 1177 Vårdguiden på telefon
- antalet cellprov har ökat med 8,2 %

Vårdproduktion regionhälsan	Utfall 2018	Utfall 2019	Förändring antal	Förändring %
Läkarbesök	34 142	35 600	1 458	4,3
Besök övriga yrkeskategorier	600 350	626 112	25 762	4,3
Totalt antal besök	634 492	661 712	27 220	4,3
1177 Vårdguiden på telefon	Utfall 2018	Utfall 2019	Förändring antal	Förändring %
Antal vårdkontakter	549 537	521 893	- 27 644	-5,0
Antal unika individer	350 140	359 514	9 374	2,7
Antal GCK/Cellprov	97 602	105 591	7 989	8,2

3 Regiongemensamt arbete

3.1 Verksamhetens miljöarbete

Regionhälsan har tagit fram en handlingsplan för förvaltningen som baseras på VGR:s miljöplan för åren 2017-2020. Det har inneburit flera olika aktiviteter inom miljöområdet på övergripande nivå samt det arbete som pågår ute i verksamheten och som diplomerar vart 4:e år.

Energiprojekt

Miljöenheten och Sweco (extern konsult) har genom undersökning identifierat att över tid har energiförbrukning beträffande värme och fastighet minskat. Den energi som används av verksamheten har däremot ökat. Genom deltagande i ett regionalt projekt tillsammans med Sweco har förvaltningen försökt komma åt och minska verksamhetselen.

Projektet bestod av följande moment:

- Utbildningar för miljöombud
- Kommunikationsmaterial som miljöombud kan presentera för sina enheter
- Coachningstillfällen med energiexpert på plats

Utbildning kommer att ske på kommande miljöombudsdag.

Kommunikationsmaterial har tagits fram i form av en PowerPoint som miljöombuden kan presentera på sina enheter. Coaching-tillfällen bestod av att Sweco skickade ut en energiexpert till åtta enheter. Energiexperten identifierade var verksamheterna kan spara energi. Kunskapen har också använts till att ta fram nya krav i samband med upphandling av medicinteknisk utrustning. Denna information har använts till att skapa det underlag som används för att utbilda övriga enheter.

Resor

Som ett led i att minska resor i tjänsten har förvaltningen samverkat med projektledare från VGR:s projekt; Hållbart resande. Projektledarna från miljöavdelningen har besökt ledningsgrupper och varit i kontakt med vissa enhetschefer, information om antal mil körda med egen bil i tjänst har skickats till områdeschefer. Kontakten med enhetscheferna har däremot gett projektledarna en förståelse för verksamheternas val av transportmedel utifrån deras behov.

På grund av förvaltnings delning är det svårt att få fram jämförbara siffror mellan åren 2018 och 2019. Totalt har Närhälsan och Regionhälsan minskat sina resor med egen bil i tjänst med 31 704 mil.

Regionhälsan har 14 elassisterade cyklar, som kan ha bidragit till minskningen.

Återbruk

VGR har som mål att hushålla med resurser och minska avfall, ett exempel är att återbruka möbler. Närhälsan och Regionhälsan (Regionhälsan har inte varit upplagd i Tage som egen förvaltning under 2019) har under 2019 lagt upp 194 annonser, 2018 lades 80 annonser upp. Det gjordes 130 bokningar 2019, motsvarande bokningar 2018 var 32. VGR använder ett schablonvärde av 2 000 kronor per bokad annons, vilket medför att värdet

av bokningarna uppskattas till 260 000 kronor.

Miljörum

Regionhälsan har enligt miljödiplomeringen en skyldighet att källsortera olika fraktioner. För att ha möjlighet att göra detta behövs ett så kallat miljörum. I vissa byggprojekt har det förbisetts att bygga eller ge tillgänglighet till dessa rum. För att få en tydlighet och möjlighet att bedriva en korrekt källsortering har miljörum förts in i rambeskrivningen.

3.2 Folkhälsa

Barn- och ungdoms hälso- och sjukvården deltar genom att ge barn med sjukdom stöd och hjälp så att de kan medverka i skolan och inte behöver halka efter pga sjukdomen, t ex att barn med astma är så välbehandlade att de orkar vara med på idrottslektionerna.

Inom området barnfetma arbetar Central barnhälsovård med förebyggande hälsoråd och barnmedicin arbetar kontinuerligt med att kvalitetshöja barnfetmavården och behandlingen.

Fyra ungdomsmottagningar deltar i en pilotsatsning med syfte att stärka samverkan mellan elevhälsa, socialtjänst och primärvård för att bättre hjälpa barn och unga som behöver samhällets stöd för att få en bättre psykisk hälsa.

Inom mödrahälsovården arbetar man med folkhälsofrågor enligt basprogram.

Regionhälsans enheter arbetar kontinuerligt med de fyra levnadsvanorna tobak, fysisk aktivitet, kost, och alkohol.

Under 2019 förskrevs på vårdcentraler i VG PV och rehab mottagningar i Vårdval rehab i Västra Götaland totalt 15 089 FaR. Det är en ökning med 15% och ett tydligt trendbrott från den minskning på 2% som sågs 2018. I nämndområdena utanför Göteborg fortsätter däremot förskrivningen av FaR på vårdcentraler att minska och backar med 38%. Den totala ökningen utgörs av en ökad förskrivning på rehabmottagningarna med 32%.

Grön Rehab Väster behandlade 70 patienter enligt vårdöverenskommelse. Behandlingen bedrivs på samma sätt som multimodal rehabilitering men patienterna behöver inte ha en smärtdiagnos.

3.3 Mänskliga rättigheter och jämlik vård

Tack vare vår organisations regionala perspektiv kan vi se att vården som erbjuds till barn och unga inte är jämlik i regionen i dagsläget, såväl inom som mellan våra fem hälso- och sjukvårdsnämndsområden, exempel på detta är den ojämna psykologbemanningen på mödra- och barnhälsovården, ojämn tillgång till specialist-BVC, ojämn tillgång till sjuksköterskor och läkare inom barnhälsovården. Bristen på barnspecialistläkare (t ex barnneurologer) i stad, landsbygd eller svårrekryterade områden ger en ojämlig vård för barnen.

Aktiviteter:

- Barn och ungdomsmottagningarna har haft utbildningsdag om

transkulturell hälsa.

- Fråga om våld på rutin på BUM Kungälv - fortsatt anpassning till klinisk vardag.
- Centret för barnhälsovård fortsätter utbilda ny personal inom "En förälder blir till".
- All personal har deltagit i VGR's webbaserade utbildning om barns rättigheter.
- Arbete med att stärka föräldrar och barns egna resurser, t ex via föräldrautbildningar, samtal och samverkan med BVC, förskola, skola, socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabilitering.
- Flertalet av regionens familjecentraler där barnmorskemottagningarna är en samarbetspart arbetar efter metoden "En förälder blir till".
- I SÄS-, SKAS- och NU-sjukvårdens upptagningsområden har barnmorskemottagningarna infört mobila resursteam med syfte att möta gravida med missbruksproblematik.

3.4 Verksamhetens säkerhets- och beredskapsarbete

Under hösten har Regionhälsan utsett en säkerhetsansvarig i stabsfunktionen. Närhälsan har fortsatt att utföra säkerhetsarbete för Regionhälsans räkning i väntan på att tjänsten som säkerhetssamordnare tillsätts. Rekryteringsprocessen är påbörjad och beräknas klar i slutet av januari 2020. Tjänsten som säkerhetssamordnare delas med Folk tandvården.

3.5 Lärdomar/förbättringsområden efter genomförd intern kontroll 2019

Regionhälsan bildades 2019 och har under året startat uppbyggandet av den nya förvaltningen. Arbetet med att ta fram en struktur och en plan för intern kontroll för den nya styrelsen startade innan sommaren och under hösten gjorde styrelsen en riskanalys och tog fram en plan för intern kontroll för 2020.

3.6 Inköp

Samarbetet fungerar bra och förvaltningen får stöd av Koncerninköp för att kunna följa inköpspolicyen. Det finns tydliga rutiner för att göra beställningar av varor enligt avtal. Beställningar av varor görs främst i Marknadsplatsen 2.0.

När det gäller beställning av tjänster enligt avtal är det mer komplicerat. Det finns många olika sätt att beställa på som beror på hur avropsmodeller och beställningsrutiner utformats. En av avropsmodellerna bygger på att verksamheten själv ska genomföra en andra konkurrensutsättning enligt Lagen om offentlig upphandling. Det är ett komplicerat förfarande och kompetensen för att genomföra dem finns inom Koncerninköp, därför önskar förvaltningen att samtliga konkurrensutsättningar utförs av Koncerninköp.

Möjligheten att beställa direktupphandlingar i Marknadsplatsen 2.0 samt

organisationen inom Koncerninköp för att genomföra dem fungerar bra. Vidare anser förvaltningen att samarbetet mellan Koncerninköp och det större förvaltningarnas inköpscontrollers har utvecklats bra under 2019. Förvaltningen anser att det är en brist att det i nuläget saknas IT-stöd som möjliggör systematisk uppföljning om inköp gjorts från leverantörer med avtal och om det är avtalade produkter som köpts.

4 Mål och fokusområden

4.1 Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen

4.1.1 Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska

Se avsnitt 3.1 Verksamhetens miljöarbete

4.1.1.1 Minska verksamheternas avfallsmängder och verka för cirkulära affärsmodeller samt skärpta miljökrav vid upphandlingar

Se avsnitt 3.1 Verksamhetens miljöarbete.

4.2 En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter

4.2.1 Den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagande av personer med psykisk sjukdom ska förbättras

Den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagandet av personer med psykisk sjukdom förbättras genom att:

- stödja framtagandet och implementeringen av nya medicinska riktlinjer som en del i den nya kunskapsorganisationen
- samarbeta med regionens Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH) för att förbättra kvalitet och tillgänglighet för barn och unga med psykisk ohälsa
- marknadsföra online på ungdomsmottagningarna för att nå ännu fler i målgruppen

Regionhälsans enheter som är verksamma inom området psykisk ohälsa arbetar enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Kontinuerlig fortbildning av personalen och strävan efter att öka räckvidden så att fler kan få ta del av hjälpen som erbjuds, är en självklarhet. Vi samverkar förutom med Kunskapsstöd för psykisk hälsa (KPH) med barnpsykiatri, vuxenpsykiatri, allmänmedicin, skolor och förskolor.

En medarbetare i Västra Götalandsregionen lade i sin avhandling under året fram en utvärdering av Internetmedierad kognitiv beteendeterapi (ICBT) och insats av vårdsamordnare för psykisk ohälsa (CCCM). Dessa är två exempel på implementeringar som syftar till att stärka kontinuitet, tillgänglighet och samordning. I linje med det regionala uppdraget har

verksamheten FoU primärvård bidragit med stöd och handledning i detta arbete och i slutet på 2019 startade en pilot med ICBT med syfte att implementera i hela regionen.

4.2.1.1 Stärka första linjens förmåga att möta psykisk ohälsa

Förvaltningen arbetar med att

- utveckla metoder för handledning av personal vid verksamheter i regionen och kommuner kopplat till barns psykiska hälsa PÅGÅR
- fortsatt utveckla det neuropsykiatriska tilläggsuppdraget på barn- och ungdomsmottagningarna i Partille, Härryda och Mölndal PÅGÅR
- med stöd via iKBT och annan webbaserad terapi nå fler unga vuxna med behandlingsbehov PÅGÅR
- utveckla ytterligare digitala utbildningsmoduler för att erbjuda behandling till fler patienter PÅGÅR
- säkerställa fungerande bemanning av psykologenheten PÅGÅR
- säkerställa metod för prioriteringar vid hög belastning vid psykologenheten PÅGÅR
- implementera ungdomsmottagning online PÅGÅR

4.2.2 Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras

Fokus under 2019 har varit den nära och tillgängliga vården, vilket inneburit:

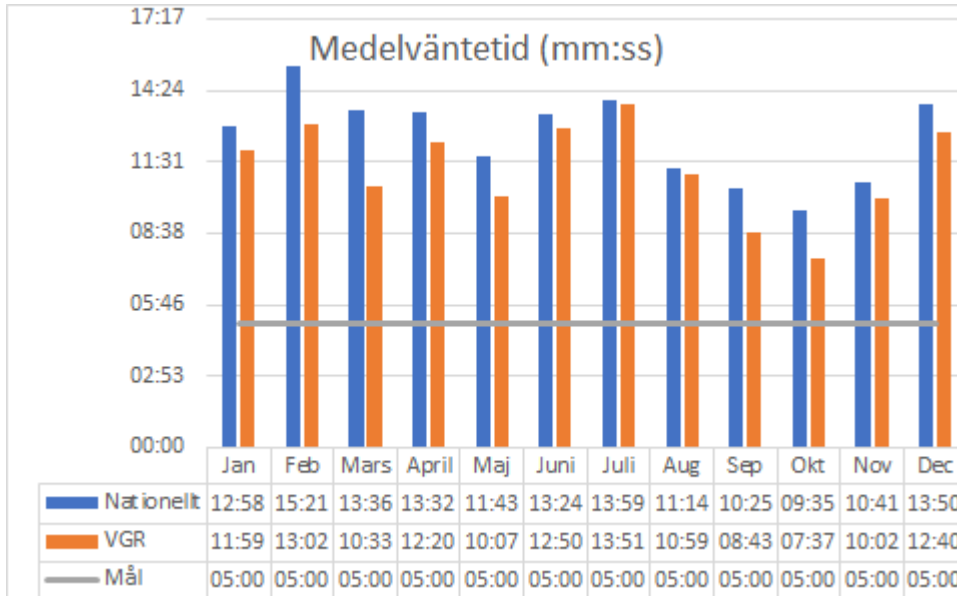
- införande av fler möjligheter till digitala vårdmöten och behandlingsformer. 1177 Vårdguiden på telefon har initierat videosamtal i samarbete med förvaltningen på Inera och även påbörjat arbete med chatboth för administrativa ärenden.
- utveckling av vårdflöden och processer gentemot primärvård och sjukhus och andra för patienten viktiga aktörer
- skapande av patientråd med fokus på upplevelse av graviditetsvården och tillgänglighet till föräldrastödsgrupper
- ökad kontinuitet inom vården exempelvis projekt Eftervård med tidigt besök på barnmorskemottagningar efter förlossning
- genomförande av årlig patientenkät
- fortsatt utveckling av samverkan med övriga aktörer i den prehospitala vården så att patienter kan tas om hand i hemmet i större omfattning

Projekt genomförs inom barnmorskemottagningarna för att förbättra eftervården. En del i detta är utbildning av barnmorskor med syfte att bättre kunna identifiera bäckenbottensskador hos kvinnor efter förlossningen. Arbete i samverkan med sjukhusen sker och dessa har upprättat bäckenbottenmottagningar för att kunna omhänderta patientgruppen på bästa sätt.

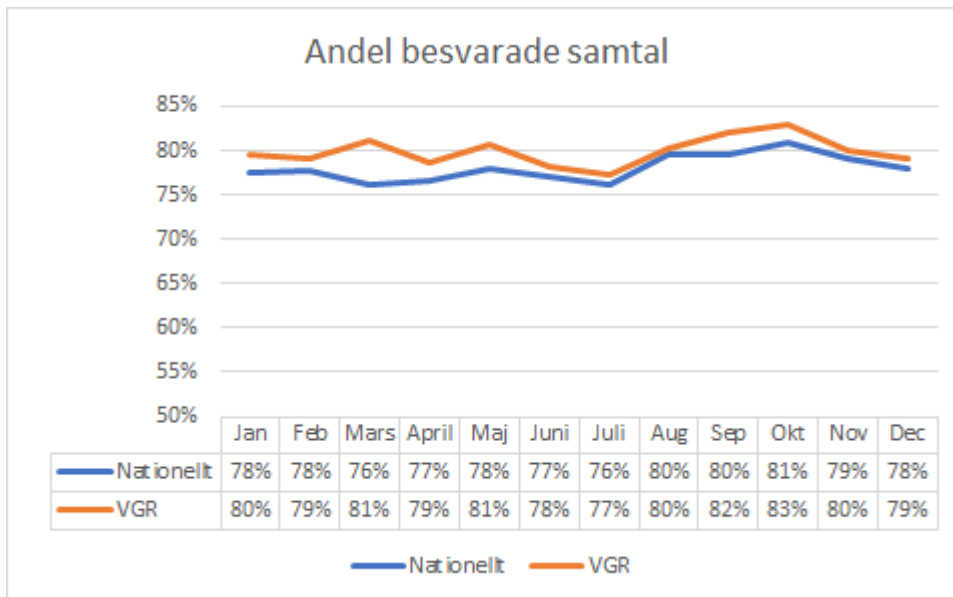
4.2.2.1 Uppfylla vårdgarantin

1177 Vårdguide på telefon

Medelväntetiden 2019 var i VGR var 11,31 minuter, nationellt var motsvarande siffra 12,31 minuter.

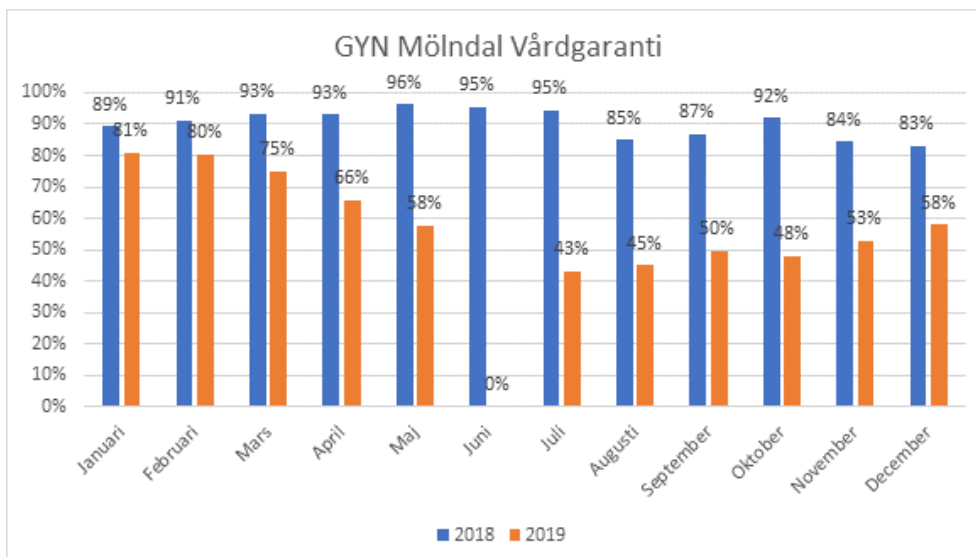

Andel besvarade samtal uppgår till 80 % för 2019, nationellt är siffran 79 %.

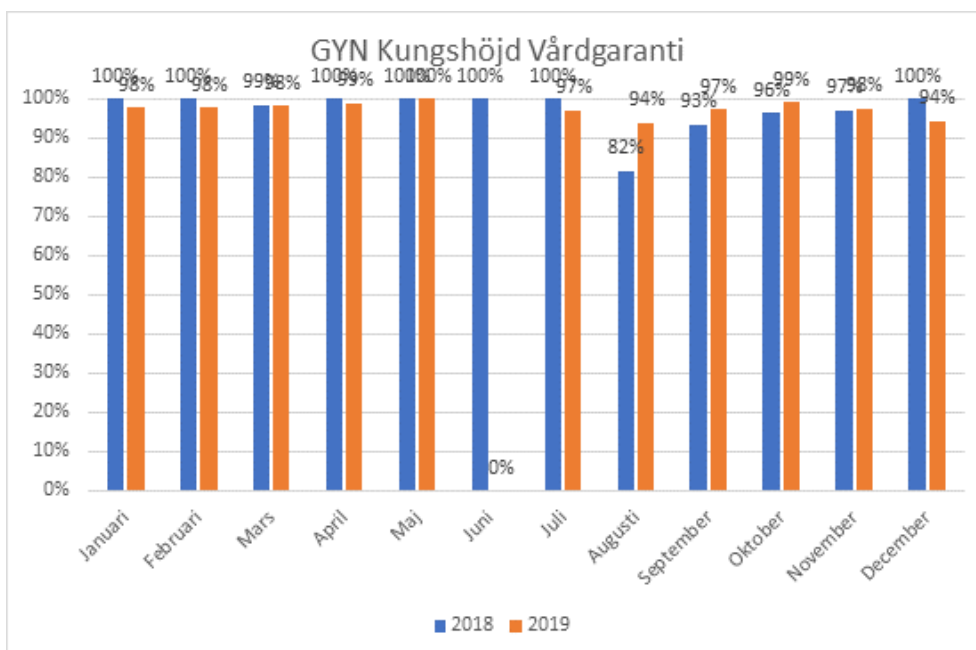

Gynekologi

Vårdgarantin för gynekologimottagningen i Mölndal har gått ner jämfört med 2018. Detta beror på svårigheter att bemanna gynekologtjänsterna.

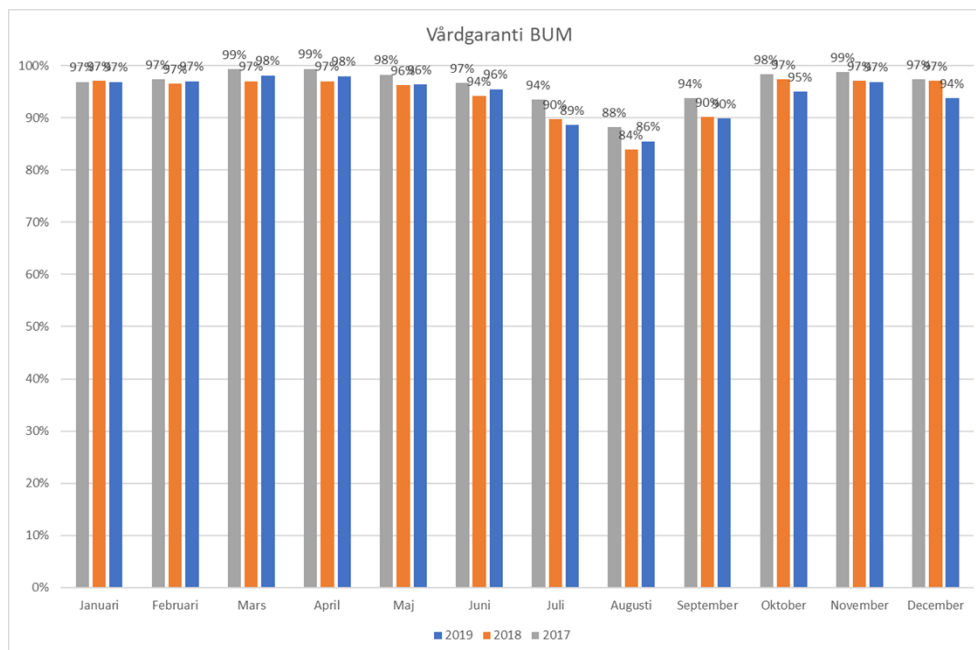

Vårdgarantin för gynekologimottagningen i Kungshöjd har gått ner under sista delen av 2019 men ligger fortfarande på en hög nivå.

Barn- och ungdomsmottagningar

Vårdgarantin har gått ner under sista delen av 2019 men ligger fortfarande på höga nivåer.

4.2.2.2 Förstärka primärvården och den nära vården

Förvaltningen har fokuserat på att:

- i samarbete med kommunen driva ett projekt där läkemedel levereras hem till patient. Detta prövas under sex månader och patientgruppen är i första hand palliativa patienter PÅGÅR
- verka för god samverkan mellan sjukhus- och primärvård samt med kommunal hälso- och sjukvård PÅGÅR
- utveckla vårdflöden och processer gentemot primärvård och sjukhus, exempelvis inom fysisk aktivitet på recept (FAR) och med processledarna som jobbar med sjukskrivningsprocessen inom primärvården PÅGÅR
- leverera en hög servicenivå till patienter PÅGÅR
- öka kontinuiteten inom vården PÅGÅR
- genomföra en årlig patientenkät KLART
- öka tillgängligheten genom att nyttja och utveckla nya digitala tjänster PÅGÅR

Under året har FoU primärvård arrangerat föreläsningar på tema forskning och utveckling för att förstärka primärvården och den nära vården.

Regeringens samordnare för Nära vård har besökt verksamheten för samtal kring hur forskning inom primärvård och nära vård kan stärkas till gagn för patienterna.

4.2.2.3 Förbättra akuttvårdskedjan

Förvaltningen förstärker akuttvårdskedjan genom att:

- utveckla och säkra drift av Sjukvårdens Larmcentral (SvLc) PÅGÅR
- medverka i piloter och samverkansprojekt för att utveckla nya akuta vårdformer, strukturer och vårdnivåer, exempelvis Närakut PÅGÅR
- driva projekt kopplat till att korta vårdtiderna inom akutsjukvården. Man har apotekare på akuten på Skaraborgs sjukhus vilka har i

uppdrag att tillsammans med patienten gå igenom läkemedelslista med patienten innan läkaren anländer. PÅGÅR

4.2.2.4 Utveckla digitala vårdformer och tjänster

Pilotprojekt Chatbot, med syfte att digitalisera och automatisera dialogen med invånarna via 1177 Vårdguiden via telefon, har startats upp och leverantör har upphandlats PÅGÅR

Kris- och traumamottagningen utvecklar digitalisering via 1177. Behandlare och patient utvärderar mående digitalt via surfplatta PÅGÅR

Funktionen för webbtidbokningar till AsynjaVisph har flyttats in under 1177 Vårdguidens e-tjänster KLART

Nyckelpersoner har deltagit i de regionala ambassadörsutbildningarna i Mitt vårdmöte och förberedelser och träning pågår för att starta på flera barnmorskemottagningar runt årsskiftet 2019/2020 PÅGÅR

Regionhälsan har även påverkats av den omfattande migreringen till Windows 10, som tagit resurser i anspråk samt att de hårddiskkrascher som pågått under andra halvåret medfört en försämrad tillgänglighet, främst för 1177 Vårdguiden på telefon PÅGÅR

Barn- och ungdomsmedicin utvecklar digitala innovativa lösningar och har låtit utveckla en app som syftar till att hjälpa barn med förstoppning PÅGÅR

Mottagning unga vuxna arbetar med behandlingsinsatser för unga vuxna 18-29 år och här införs internet-KBT. Insatserna är av karaktären kortare och är avsedda för besvär som inte kräver slutenvårdens resurser och där kompetens motsvarande primärvårdsnivå inte bedöms tillräckligt PÅGÅR

FoU primärvård medverkar i utveckling av och att beforska utveckling av Digital testbädd på vårdcentral. Ny teknik och arbetsätt ska testas vid Färgelanda innovationsvårdcentral. Västra Götalandsregionens innovationsfond har möjliggjort utvecklande av AntiStress-app som utvecklats vid FoU Fyrbodalen. Denna är nominerad till Svenska Designpriset 2019. Flera projekt arbetar med utvärdering och uppföljning av Närhälsan Online. PÅGÅR

4.2.3 Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Under 2019 har den nära- och tillgängliga vården prioriterats, vilket inneburit:

- att flera möjligheter till digitala vårdmöten och behandlingsformer har införts
- en högre servicenivå till patienter
- ökad kontinuiteten inom vården
- att en patientenkät genomförts
- arbete med variationerna i inringandemönster och svarsfrekvenser vid Sjukvårdens Larmcentral för en optimal bemanningsplanering
- arbete med att öka telefontillgängligheten till 1177 Vårdguiden på telefon. Idag besvaras 80 % av alla samtal jämfört med 2018 då det

var 65 %. Medelväntetiden har minskat från 17 minuter till 11 minuter, vilket är ett bättre resultat än riket som helhet

- att via uppgiftsväxling tillse att rätt kompetens arbetar med rätt arbetsuppgifter
- att Barn- och ungdomsmottagningarna har regelbundna och obligatoriska professionsträffar då utbildningar ges och rutiner uppdateras
- att psykologer under hösten utbildat 20 personer inom samspelets metodik samt har regelbundna möten och utbildningar då även andra verksamheter ges möjlighet att delta
- deltagande i relevanta konferenser och kurser där erfarenheterna delas med kollegorna efteråt
- att centret för barnhälsovård följer senaste rön inom barnhälsovården och håller sedan utbildningar för BVC-personal
- att utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa har den svenska licensen för att lära ut metoderna PALS och Family Check Up och föra vidare kunskapen till andra. I syfte att uppdatera kunskapen deltar man regelbundet i konferenser och har skypemöten med andra metodutvecklare i USA och Norge
- att flertalet av Regionhälsans enheter arbetar med kunskapsinhämtning och -överföring till andra vårdgivare
- att Regionhälsan har påbörjat en genomgång av organisation och chefsnivåer i syfte att öka effektiviteten och hålla den administrativa överbyggnaden så slimmad som möjligt
- en genomgång av chefernas administrativa arbetsuppgifter
- FoU primärvård har bidragit med stöd och handledning då en disputerad medarbetare i sitt avhandlingsarbete studerat samverkan vid vårdplanering över vårdgivargränser för patienter med komplexa vårdbehov

En sammanställning av pågående projekt inom primärvård har gjorts i en skrift med samlade abstracts som presenterades i samband med den Nationella primärvårdskonferensen i oktober. Skriften innehåller 247 primärvårdsrelaterade projekt samt ytterligare cirka 100 ST-projekt som avser att öka såväl den medicinska kvaliteten som den organisatoriska effektiviteten inom primärvård.

4.2.3.1 Minska antalet vårdskador och antalet vårdrelaterade infektioner

Förvaltningen arbetar för att minska antalet vårdskador genom att:

- avvikelser från verksamheten och klagomål från patienter och patientnämnderna utreds PÅGÅR
- handlingsplaner upprättas och följs upp och riktlinjer tas fram för hela förvaltningen när det är befogat PÅGÅR
- kunskap om riktlinjer sprids systematiskt PÅGÅR
- årligen mäta följsamhet till basala hygienrutiner i all verksamhet PÅGÅR
- all vårdpersonal ska göra "hygienkörkortet" PÅGÅR

Sjukvårdsapoteket styr läkemedelsutbudet och arbetar för att öka förekomsten av apotekare och receptarier i vården. Detta arbetssätt innebär att apotekare och receptarier möter patienten innan vårdbesöket vilket ökar fokus på korrekt läkemedelslista och läkemedelsbehandling.

4.2.3.2 Samtliga verksamheter inom hälso- och sjukvården ska prestera bättre än genomsnittet i nationella jämförelser

Förvaltningen bidrar genom att:

- löpande följa upp våra verksamheter utifrån de kvalitetsindikatorer som finns angivna i vårdöverenskommelser och tilläggsöverenskommelser PÅGÅR
- delta i de för förvaltningen aktuella kvalitetsregister PÅGÅR

4.3 Västra Götalandsregionen ska erbjuda god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens

4.3.1 Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Det ska finnas goda möjligheter till karriär och kompetensutveckling i förvaltningen. Med karriär avses inte bara viljan att ta ett chefskap utan även att utvecklas inom sin profession. Måluppfyllelsen är till större delen uppfylld 6 av sju områden har genomförts. Då förvaltningen är nybildad och anställningar av nya medarbetare har skett kontinuerligt har lära känna-samtal genomförts, men ytterligare samtal med individuella utvecklingsplaner skall även genomföras.

Resultat:

- Den nya förvaltningens organisation fastställdes under hösten 2019 och rekrytering av nya chefer och medarbetare har genomförts KLART
- Alla medarbetare ska ha individuella utvecklingsplaner där kompetensutvecklingsbehovet knyts till verksamhetsplanens mål PÅGÅR
- Alla medarbetare ska ha utvecklingssamtal med sin närmaste chef minst en gång per år KLART
- Infört karriärmodell för sjuksköterskor KLART
- Medverka vid rekryteringsmässor och kontakt med skolor KLART
- Tio utbildningstjänster för sjuksköterskor till barnmorska inrättas KLART
- Genomföra beslutad fortbildningsplan KLART
- Utbildningsplan för specialistpsykologer KLART

4.3.1.1 Fortsätta utveckla modellen för lönekarriär och kompetensutveckling

För att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen arbetat med en modell för lönekarriär och kompetensutveckling. Lönesatsningar ska fortsätta, liksom satsningar på vidareutbildning och ökade karriärmöjligheter. Alla medarbetare ska ha en individuell utvecklingsplan som revideras årligen. För en rättvis värdering av utbildning och erfarenhet behövs nya metoder för att mäta och bedöma kompetens.

- Förvaltningen har utsett en implementeringsansvarig för införande av karriärmodeller KLART
- De regiongemensamma karriärutvecklingsmodellerna för sjuksköterskor, barnmorskor, medicinska sekreterare, undersköterskor samt psykologer anpassas och implementeras i vår förvaltning. Enligt verksamhetsplan 2019 var målet att införa karriärmodell för sjuksköterskor. KLART

4.3.1.2 Stimulera uppgiftsväxling, nya arbetssätt och arbetsrotation

Den nya förvaltningen har uppmuntrat en intern rörlighet för medarbetare såväl inom förvaltningen som mellan regionens förvaltningar. Rörlighet har en positiv effekt både för medarbetare och för organisationens utveckling.

Heltid är det normala vid nyanställning.

På enheterna 1177 vårdguiden på telefon och på Sjukvårdens larmcentral prövas olika arbetstidsmodeller. Exempelvis används på larmcentralen den så kallade 3:3 modellen. 1177 vårdguiden på telefon har anställt verksamhetsassistenter för att avlasta sjuksköterskor och chefer administrativt och för att kunna ta samtal som inte kräver medicinsk kompetens. Under året har medarbetare erbjudits att arbeta hemifrån max 2 dagar per vecka. Resultatet har varit mycket positivt då medarbetarna har tagit emot fler samtal per timme och samtidigt upplever man ingen ökad stress. Återhämtningskvartar är en annan aktivitet som genomförts där medarbetarna får en kvart för återhämtning per timme.

Samarbete har pågått mellan Sahlgrenska universitetssjukhuset och larmcentralen med syfte att utveckla rotationstjänstgöring.

Förvaltningens arbete med uppgiftsväxling bygger på regionens sex kriterier för uppgifts- och kompetensväxling: patientnytta, bidra till god kompetensförsörjning, kostnadseffektivitet, karriärutveckling, frigöra kapacitet för svårrekryterade yrkesgrupper samt ny metod/teknik.

Arbete pågår kontinuerligt för att identifiera arbetsuppgifter som kan utföras av annan yrkesgrupp än vad som görs idag. Det handlar såväl om att utöka ansvaret för olika yrkesgrupper så att de kan ta över arbetsuppgifter som att förändra uppgiftsfördelningen mellan yrkesgrupper. Detta möjliggör att alla medarbetare kan utvecklas i sitt jobb.

Uppgiftsväxling bidrar till att verksamheterna tillvaratar befintlig kompetens på bästa sätt och målsättningen är att se effekter på produktion,

patientsäkerhet och medarbetarnas arbetsmiljö.

Öppenhet för nya arbetsätt och nya yrkeskategorier inom vården är en naturlig del i allt utvecklingsarbete. Detta bidrar även till att klara den stora efterfrågan på vård till första linjens hälso- och sjukvård.

Övrig uppgiftsväxling som som genomförts; KLART

- Digital sjukvårdsrådgivning (deltagande i förstudie)
- Patienthänvisning till 1177.se och e-tjänsterna
- Deltagande i utökad nationell kö
- Utbildning av barnmorskor i tidigt ultraljud i graviditet - avlastar gynekologer - effektiv vård och ökat värde för kunden
- Basprogrambedömning sker på barnmorskemottagning; barnmorskan har tagit över arbetsuppgifter, avlastat läkare och därvid har tillgängligheten ökat för patienten/kunden
- Flödesförändring avseende arbetsuppgifter mellan undersköterska och barnmorska vilket skapat en större tillgänglighet för kunden och förbättrat medarbetarnas arbetsmiljö
- Vissa patientkategorier inom specialistmödrahälsovård har omfördelats till barnmorskemottagningarna - vilket medfört att "bas" barnmorskor givits möjlighet till att öka sin kompetens kring äggdonation
- Barnmorskor handhar första besöket inom gynekologi dit patienter remitterats för komplicerad spiralinsättning alternativt uttag. Erfarna barnmorskor avlastar läkare vilket frigör läkartid
- Kunskapsutvecklingen som kunskapscentrum för sexuell hälsa driver bidrar till ökad möjlighet för medarbetarna att tillsammans med patienten/kunden ta ett utökat ansvar när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och därtill kopplade rättigheter

4.3.1.3 Utveckla arbetsgivarvarumärket

Förvaltningen genomför ett arbete med kommunikation och profilering av Regionhälsan som attraktiv arbetsgivare. Att rekrytera, behålla och kompetensutveckla medarbetarna är ett huvudspår. Förvaltningen har många intressanta arbetsplatser och är en attraktiv arena för att utvecklas i sin yrkesroll. Som ett värde på nöjda medarbetare har Regionhälsan (tidigare benämnd beställd primärvård) använt rekommendationsgrad som mäts i medarbetarenkäten. 2017 var rekommendationsgraden i beställd primärvård 72% och 2019 har förvaltningen en ökning till 74%.

Aktiviteter:

- Satsning på chefskap - Normtalet 10-35 på fler arbetsplatser KLART
- Utvecklingssamtal KLART
- Planerade rekryteringsinsatser har genomförs bland annat för professionerna barnmorskor och psykologer KLART
- Införade av karriärmodell för sjuksköterskor KLART
- Medverkan vid rekryteringsmässor och kontakt med skolor KLART
- Utbildningstjänster för sjuksköterskor är inrättade KLART
- Utbildningsplan för specialistpsykologer KLART

4.3.2 Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska

● Målet kommer att uppnås/Målet är uppnått

Målet var att sänka sjukfrånvaron till under 6,0 procent för år 2019. Sjukfrånvaron för den nya förvaltningen landade på 5,7 procent. Fortsatt arbete genom kartläggning i samband med arbetsmiljöronder och medarbetarenkäten är utgångsläge för ny handlingsplan för att ytterligare minska sjukfrånvaron och ha friska medarbetare. KLART

Aktiviteter:

- Resultatet från medarbetarundersökningen ska omhändertas och följas upp på ett strukturerat sätt KLART
- Säkerställa att alla chefer har grundläggande kunskaper i systematiskt arbetsmiljöarbete KLART
- Erbjuder chefer fördjupade kunskaper inom arbetsmiljöområdet KLART
- Rutin för omtankesamtal vid tidiga signaler på ohälsa KLART
- Rutin för sjukanmälan implementeras i förvaltningen KLART
- Aktivt arbete med steglös sjukskrivning de första 14 sjukskrivningsdagarna KLART
- Uppföljning av korttidsfrånvaro på individnivå och insatser för att förebygga insjuknande KLART
- Samarbete med företagshälsovård kring korttidsfrånvaro KLART
- Uppföljning av långtidssjukskrivnas rehabiliteringsplan minst tre gånger per år KLART

4.3.2.1 Satsa på ledarskap

I förvaltningen ska bra förutsättningar för chefsskap finnas. Stöd från förvaltningens stabsfunktioner ska tydliggöras och synliggöras. Ansvar och befogenheter ska finnas beskrivna i förvaltningens riktlinjer för beslutsfattande.

Aktiviteter:

- Startat ett arbete för ökat fokus på stabsavdelningarnas stöd till förvaltningens chefer KLART
- Framtagande av chefsutvecklingsprogram startas under våren 2020 KLART
- Erbjuder handledning för chefer individuellt eller i grupp KLART
- Kvalitetssäkrad rekryteringsprocess för chefer genom testning och djupintervjuer KLART
- Ledarutbildningar för medarbetare som leder andra medarbetare – för att stödja cheferna i ledningsarbetet. KLART
- Genomförande av teamledarprogram som även erbjudits till teamsamordnare. KLART

4.3.2.2 Systematisera arbetsmiljöarbetet, breddinföra goda exempel och utveckla det hälsofrämjande arbetet

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är grunden för en god arbetsmiljö.

Aktiviteter:

- Förvaltningen använder regionens guide för hälsa och arbetsmiljö och har anpassat vissa delar till verksamhetens lokala förutsättningar KLART
- Utbildning till chefer och skyddsombud för ökade kunskaper kring organisatorisk och social arbetsmiljö KLART
- Förvaltningens har genomfört insatser för att utveckla ett hälsofrämjande arbetssätt i det systematiska arbetsmiljöarbetet och underlätta för chefer att driva ett aktivt arbetsmiljöarbete tillsammans med medarbetare KLART
- Områden i ständigt fokus för chefer och där kompetensutveckling ofta behövs är rehabilitering, mänskliga reaktioner vid förändringar samt att upptäcka tidiga signaler vid frånvaro. KLART

4.3.2.3 Utveckla och erbjuda moderna anställningsformer samt pröva arbetstidsmodeller

Förvaltningen uppmuntrar en intern rörlighet för medarbetare både inom förvaltningen samt mellan regionens förvaltningar. Rörlighet har en positiv effekt både för medarbetare och för organisationens utveckling.

Heltid är normen vid nyanställning. KLART

På 1177 vårdguiden på telefon och Sjukvårdens larmcentral prövas olika arbetstidsmodeller. På larmcentralen används exempelvis den så kallade 3:3 modellen. KLART

Ett samarbete har genomförts mellan Sahlgrenska universitetssjukhuset och larmcentralen med syfte att utveckla rotationstjänstgöring. KLART

5 Medarbetare

5.1 Arbetsgivarvarumärket

Förvaltningen genomför ett arbete med kommunikation och profilering av Regionhälsan som attraktiv arbetsgivare. Att rekrytera, behålla och kompetensutveckla medarbetarna är ett huvudspår. Förvaltningen har många intressanta arbetsplatser och är en attraktiv arena för att utvecklas i sin yrkesroll.

- Genomfört planerade rekryteringsinsatser bland annat för professionerna barnmorskor och psykologer KLART
- Infört karriärmodell för sjuksköterskor KLART
- Medverkan vid rekryteringsmässor och kontakt med skolor genomfört enligt planering. KLART
- Utbildningstjänster för sjuksköterskor är inrättade enligt planering KLART
- Förslag till utbildningsplan för specialistpsykologer är framtagen KLART

Arbetet med arbetsgivarvarumärket är bredare än enskilda marknadsinsatser: arbetsgivarvarumärket handlar framför allt om vilken kultur vi skapar och vad chefer och medarbetare inom förvaltningen förmedlar om Regionhälsan.

Arbetet med varumärket ses som en långsiktig process som successivt ger mätbara effekter.

Ett gemensamt arbete kring arbetsgivarvarumärket för Regionhälsan kommer att påbörjas, där samtliga insatsområden berörs.

5.2 Chefsförutsättningar

Det ska finnas bra förutsättningar för chefer på alla nivåer i förvaltningen. Ansvar och befogenheter ska tydliggöras för att stödja chefer i att kunna vara starka arbetsgivarföreträdare.

Chefers organisatoriska förutsättningar är avgörande. Normtalet 10-35 medarbetare per chef uppnås på de flesta arbetsställen. I samband med att förvaltningen bildats har flera nya enheter övertagits. Ny organisation fastställdes under hösten och även detta utgår från normtalet för chefer. Organisationsöversyn som genomfördes hade även syftet till att forma en organisationsstruktur där den nya förvaltningens verksamhet stärks.

Chefer är viktiga förebilder och normskapare i verksamheten. Kompetens kring förändringsledning stärker chefers organisatoriska förutsättningar. Utbildningsinsatser tas fram för introduktion och för att vara chef i vår förvaltning.

5.3 Hälsa och arbetsmiljö

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska ständigt utvecklas. Goda arbetsvillkor, ett gott arbetsklimat och förutsättningar för personlig och

professionell utveckling är hälsofrämjande. Målet var att ha en sjukfrånvaro under 6 procent och resultatet uppnåddes och blev 5,7 procent. Flertalet aktiviteter genomförs för att minska sjukfrånvaron och utveckla friska arbetsplatser:

- alla verksamheter ha en handlingsplan för hälsa och arbetsmiljö och har systematiskt arbetat med de mest prioriterade frågorna KLART
- fokus har legat på förebyggande insatser för att undvika ohälsa KLART
- Alla chefer har getts utbildningsmöjligheter i grundläggande kunskaper om arbetsmiljöarbete inklusive organisatorisk och social arbetsmiljö KLART
- Chefer har erbjudits fördjupade kunskaper om arbetsmiljöfrågor KLART
- Fokus har varit på att uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa KLART
- Systematiska återhämtningskvartar har införts på Sjukvårdens Larmcentral och uppföljning i verksamheten visar att detta gett önskad effekt KLART

5.3.1 Sexuella trakasserier

Förvaltningen hanterar sexuella trakasserier enligt Västra Götalandsregionens rutin vid kränkande särbehandling. Arbetsgivaren accepterar ingen form av kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Det innebär att alla medarbetare har en skyldighet att uppträda på ett respektfullt sätt mot varandra.

När ett ärende av trakasserier anmäls hanteras det enligt följande:

- Inledande samtal med den som känner sig utsatt för att lyssna och gemensamt komma fram till åtgärder.
- Hjälper erbjuds samtliga inblandade.
- Utredning av vad som skett och därefter insats utifrån vad utredningen visar har skett (handlar det om trakasserier, konflikt eller missförstånd).
- Hjälper av en oberoende utredare (t.ex. företagshälsovården).

Förvaltningen erbjuder alltid hjälp via företagshälsovården i dessa ärenden.

5.4 Personalvolym, personalstruktur och personalkostnadsanalys

Antal nettoårsarbetare per 31 december 2019 hamnar på 1.339 vilket innebär en ökning med 143 nettoårsarbetare jämfört med föregående år.

Tabell: Antal nettoårsarbetare per 31 december 2019 jämfört med samma period 2018

608 Beställd primärvård			
Netto årsarbetare	2018-12-31	2019-12-31	Diff
A Sjuksköterskor & barnmorskor	587,95	659,22	71,27
B Undersköterskor, skötare m.fl.	69,91	73,39	3,48
C Läkare	68,54	77,22	8,68
F Administratör, vård	51,38	55,68	4,30
G Rehabilitering & förebyggande	287,57	292,76	5,19
H Sjukhustek, labpersonal & BMA	2,00	5,45	3,45
I Utbildning, kultur & fritid	0,55	0,70	0,15
J Teknik, hantverkare m.fl.	0,00	0,00	0,00
K Kök, städ & tvätt	1,70	1,63	-0,07
L Administration	126,41	172,84	46,43
Totalt	1 196,01	1 338,89	142,88

Gruppen sjuksköterskor/barnmorskor har ökat med 71 nettoårsarbetare. Nya verksamheter står för en del av ökningen. Fler sjuksköterskor har anställts för utbildningstjänst till barnmorska och även Sjukvårdsrådgivningen 1177 har ökat antalet nettoårsarbetare jämfört med samma period förra året. Sjukvårdens larmcentral har ökat andelen sjuksköterskor. Barnmorskor har anställts till projekt Stärka vårdkedjorna och till Flyktingmottagning inom mödrahälsovården.

Undersköterskor har blivit fler inom Sjukvårdens Larmcentral och Mödrahälsovården.

Fler läkare har anställts inom bedömningsteamerna och en ökning av antalet ST-läkare har skett inom Barn- och Ungdomsmedicin.

Vårdadministratör har anställts inom Sjukvårdens Larmcentral.

Förekomsten av professionen har ökat i samband med övertagande av nya verksamheter.

Inom rehabilitering och förebyggande ingår psykolog, psykoterapeut, kurator, dietist, logoped, arbetsterapeut och fysioterapeut. I denna grupp har andelen psykologer, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och dietister ökat.

Administration utgörs av ledningsarbete och administratörer, handläggare. Tillkomsten av de nya verksamheterna har bidragit till ökningen inom dessa grupper. Då förvaltningen är nybildad och verksamheter överförs har antalet chefer ökat. Förvaltningsdirektör, chefer för sjukhusapotek och smittskydd, HR-chef och ekonomichef ingår i ökningen.

Mertid och övertid har minskat med ca 600 timmar under januari till november 2019 jämfört med samma period förra året. Sjukvårdens larmcentral har en ökad övertid som bland annat härrör sig till sommaren medan övriga verksamheter har ett minskat övertidsuttag.

Personalomsättningen är lägre i år än föregående år. Omsättningen landar på 8,4 procent för 2019 jämfört med 9,8 procent för föregående år.

Sjuksköterskor/barnmorskor och gruppen Rehabilitering och förebyggande står för den största omsättningen.

Fler har anställts jämfört med föregående år vilket har samband med bildandet av ny förvaltning, ökad andel anställda på 1177 och Sjukvårdens larmcentral samt bland annat övertag av verksamheterna Sjukhusapotek och Smittskydd.

Sommarersättning avseende extra arbetspass har ökat jämfört med

föregående år med drygt 650 timmar och totalt nyttjades ca 2.200 timmar 2019

Personalkostnaderna exklusive inhyrd personal har ökat med 10,4 procent jämfört med samma period föregående år, vilket bland annat beror på utökad uppdrag inom Sjukvårdens larmcentral, Mödravård, lönerevision, ökade kostnader för sociala avgifter samt att Sjukhusapoteket och Smittskydd inte redovisades i utfallet för 2018.

5.4.1 Nettoårsarbetare volymförändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Beskrivning	Personalgrupp	Antal	VÖ K- TÖ K- KoK	Centr al	Ege n	Ofina ns	Exte rn
Nya eller utökade uppdrag			Finansiering				
Sjukvården Larmcentral	Undersköterska	5,5	X				
Sjukvårdens Larmcentral	Sjuksköterska	14,5	X				
Mobilt team spädbarn	Sjuksköterska o barnmorska	3,0	X				
Dietistverksamhet	Dietister	5,0	X				
Östra sjukhuset Närakut	Undersköterska	2,0	X				
Sjukhusapotek	Handläggare och administration	2					
Sjukhusapotek	Ledningsarbete	1					
Sjukhusapotek	Sjukhustekniker och labpersonal	3					
Smittskydd VGR	Sjuksköterskor	11,05					
Smittskydd VGR	Läkare	6,75					
Smittskydd VGR	Handläggare och administratör	7,9					
Totalt		61,7					
Uppgiftsväxling							
Avlastar annan vårdpersonal inom MVC	Undersköterska	6,0					
Totalt		6,0					
Övertagande av verksamhet samt egen regi							
Administration bildandet av RHS	Administrativ personal	28,1					
Totalt		28,1					
Normtal bemanning (10-35 underställda)							

Beskrivning	Personalgrupp	Antal	VÖ K- TÖ K- KoK	Centr al	Ege n	Ofina ns	Exte rn
Totalt							
Övrigt							
1177 sjukvårdsrådgivning en	Sjuksköterskor	24,6					
Mödravård o ungdomsmottagning ar	Barnmorskor	12,6					
Ungdomsmott o projekt utväg	Kurator	4,1					
Totalt		41,3					

5.5 Arbetsmarknadsinsatser

Under år 2019 har Regionhälsan tagit emot totalt 5 personer inom ramen för PILA. 0 antal inom VIA och 5 antal med funktionsnedsättning. Måltalet för Regionhälsan var 8

För att Regionhälsan skall kunna erbjuda fler platser inom ramen för PILA behöver vi informera verksamheten ytterligare om vikten av denna arbetsmarknadsinsats.

5.6 ST-styrning

Regionhälsan har två bidragsfinansierade ST tjänster varav 1 i dagsläget inte är tillsatt. Vi har inom Barn- och ungdomsmedicin en ST tjänst tillsatt. Den tjänst som ännu ej är tillsatt gäller ST tjänst inom Gynekologi. Eventuellt kommer tjänsten att kunna tillsättas.

6 Ekonomiska förutsättningar

Regionhälsans förutsättningar för 2019 har baserats till stor del av de vårdöverenskommelser som är tecknade med de fem hälso- och sjukvårdsnämnderna, hälso- och sjukvårdsstyrelsen (HSS), ersättning från Regionstyrelsen för Smittskydd samt ersättning från utförarförvaltningar för Sjukhusapotek.

Utöver vårdöverenskommelser med hälso- och sjukvårdsnämnderna har styrelsen för Regionhälsan ett stort antal andra uppdrag och åtaganden som bland annat finansieras via statsbidrag till regionen eller på annat sätt. Exempel på uppdrag är rehabiliteringskoordinatorer, försäkringsmedicinska utredningar, Kunskapscentrum för sexuell hälsa, Kompetenscentrum våld i nära relationer, FOU samt utbildningsuppdraget/ studierektorsfunktion.

Driften för verksamheterna Vårdcentral för hemlösa, Närakuten Östra, Ljusbehandling på Öckerö, Uddevalla nattjour, Osteoporosmottagningen, Bäckefors nattjour har under 2019 drivits av Närhälsan, men beställningen har legat hos Regionhälsan. Regionstyrelsen fattade den 15 oktober 2019 beslut om att uppdraget rörande Vårdcentral för hemlösa, Ljusbehandling på Öckerö, Uddevalla nattjour, Bäckefors nattjour flyttas till Närhälsan från och med 1 januari 2020. När det gäller Närakuten Östra avvaktar regionstyrelsen med beslut. Osteoporosuppdraget avslutades den 31 december 2019.

6.1 Ekonomiskt resultat

Regionhälsan redovisar 2019 ett resultat på 0,8 mnkr, vilket är 15 mnkr bättre än budget och 2,7 mnkr sämre än 2018. Anledningen till att förvaltningen redovisar ett bättre resultat än budget beror till stor del på att beviljat utnyttjande av eget kapitalet ej nyttjats som planerat, vilket främst beror på delningen av Närhälsan/Regionhälsan och att förvaltningens resurser sent kommit in i FVM.

6.1.1 Resultaträkning för utförare hälso- och sjukvård

Årsvärden					
Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Avvikelse budget/utfall	Förändring utfall/utfall 1 %
Såld vård internt	1 070,0	1 011,2	986,4	58,9	8,5%
Såld vård externt	3,3	2,9	4,3	0,5	-23,3%
Patientavgifter	6,4	6,0	9,7	0,4	-34,5%
Driftbidrag från nämnd inom regionen	0,0	0,0	0,0	0,0	
Övriga erhållna bidrag	220,8	189,8	209,2	31,0	5,6%
Försäljning av tjänster	118,0	97,2	64,6	20,8	82,7%
Hysesintäkter	1,2	1,4	2,3	-0,2	-48,0%
Försäljning av material och varor	0,1	0,0	0,0	0,1	214,3%
Övriga intäkter	117,5	106,1	101,6	11,5	15,7%
Verksamheten intäkter	1 537,3	1 414,5	1 378,0	122,9	11,6%
Personalkostnader, inkl. inhyrd personal	-1 014,1	-1 014,3	-926,9	0,2	9,4%

Köpt vård	0,0	0,0	0,0	0,0	
Läkemedel	-30,7	-32,7	-29,9	2,0	2,6%
Verksamhetsanknutna tjänster	-205,7	-102,7	-112,9	-103,0	82,3%
Övriga tjänster, inkl konsultkostnader	-51,5	-70,8	-77,3	19,2	-33,3%
Material och varor, inkl förbrukningsmtrl	-38,8	-25,9	-40,2	-13,0	-3,5%
Lokal- och energikostnader	-100,0	-94,9	-97,9	-5,2	2,2%
Lämnade bidrag	-51,0	0,0	-45,8	-51,0	11,4%
Avskrivningar	-3,3	-3,8	-2,9	0,5	14,4%
Övriga kostnader	-41,1	-83,7	-40,4	42,7	1,6%
Verksamhetens kostnader	-1 536,3	-1 428,7	-1 374,2	-107,6	11,8%
Finansiella intäkter/kostnader	-0,3	0,0	-0,3	-0,3	
Bidrag, speciella beslut över budget	0,0	0,0	0,0	0,0	
Resultat	0,8	-14,2	3,5	15,0	

6.1.2 Intäktsutveckling

Förvaltningens intäkter har ökat med 11,6 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 159,3 mnkr.

Regioninterna intäkterna har ökat med 11,5 procent jämfört med föregående år, vilket bland annat beror på utökat uppdrag inom Sjukvårdens larmcentral och Mödravård samt att Smittskydd och Sjukhusapotek inte redovisades i utfallet för 2018.

I tabellen ovan syns en ökning jämfört med föregående år avseende försäljning av tjänster med 82,7 procent som till största delen avser utökat uppdrag inom Sjukvårdens larmcentral.

6.1.3 Kostnadsutveckling

Förvaltningens kostnader exklusive finansiella intäkter/ kostnader har ökat med 11,8 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 162,1 mnkr.

Personalkostnader exklusive inhyrd personal

Personalkostnaderna exklusive inhyrd personal har ökat med 10,4 procent jämfört med samma period föregående år, vilket bland annat beror på utökat uppdrag inom Sjukvårdens larmcentral, Mödravård, lönerevision, ökade kostnader för sociala avgifter samt att Sjukhusapoteket och Smittskydd inte redovisades i utfallet för 2018.

För 2019 ingår inte personalkostnaderna för verksamheterna Vårdcentral för hemlösa, Närakuten Östra, Ljusbehandling på Öckerö, Uddevalla nattjour, Osteoporosmottagningen, Bäckefors nattjour som tidigare år, utan kostnaderna redovisas bland verksamhetsanknutna tjänster under 2019.

Under 2018 redovisades stab och administration som köpt tjänst bland övriga tjänster inklusive konsultkostnader, däremot ingår kostnaderna i utfallet för 2019.

Inhyrd personal

Kostnaderna för inhyrd personal avseende läkare och psykologer är lägre än både budget och föregående år. Förklaringen till de minskade kostnaderna beror på att verksamheterna Närakuten Östra, Uddevalla nattjour, och Bäckefors nattjour inte ingår i utfallet för 2019. Exkluderas dessa verksamheter har kostnaderna ökat med 1,7 mnkr jämfört föregående år.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna exklusive kostnader för verksamheterna Vårdcentral för hemlösa, Närakuten Östra, Uddevalla nattjour, Osteoporosmottagningen har ökat med 10 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 2,8 mnkr. Anledningen till ökningen beror på ökade läkemedelskostnader inom verksamheterna Ungdomsmottagningar och Barn och ungdomsmedicin samt att Smittskydds läkemedelskostnader inte redovisades i utfallet för 2018.

Verksamhetsanknutna tjänster

Kostnaderna för verksamhetsanknutna tjänster har ökat med 82,3 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 92,9 mnkr. En av förklaringarna är att kostnaderna för laboratorietjänster har ökat inom Barnmorskemottagningar och Gynekologi.

Ytterligare förklaringar till ökningen är att kostnaderna för verksamheterna Vårdcentral för hemlösa, Närakuten Östra, Ljusbehandling på Öckerö, Uddevalla nattjour, Osteoporosmottagningen, Bäckefors nattjour som drivs av Närhälsan redovisas 2019 bland verksamhetsanknutna kostnader och som under 2018 redovisades under andra kostnadsslag.

Vidare har Sjukvårdens larmcentral (SVLC) under april-december hanterat 81 procent av inkommande samtal men på grund av avtalskonstruktionen med SOS-alarm utgår en kostnad på de samtal som SVLC tar över efter 30 sekunder. Kostnaderna avseende redundans för april till december uppgår totalt till 16,8 mnkr.

Övriga tjänster, inklusive konsultkostnader

Kostnaderna för övriga tjänster inklusive konsultkostnader har minskat med 33,3 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en minskning på 25,7 mnkr. Den främsta orsaken till minskningen är att stab och administration inte redovisas 2019 som en köpt tjänst från Närhälsan utan under andra kostnadsslag.

Lämnade bidrag

Lämnade bidrag har ökat med 11,4 procent jämfört med föregående år, vilket motsvarar en ökning på 5,2 mnkr. Orsaken är ökade utbetalningar av statsbidrag via sjukskrivningsmiljarden samt forskningsbidrag via FoU.

6.2 Åtgärder vid ekonomisk obalans

Regionhälsan har en verksamhet och ekonomi i balans.

6.3 Eget kapital

Regionhälsan hade för 2019 ett ingående eget kapital på motsvarande 33,2 mnkr. Det budgeterade resultatet för 2019 är -14,2 mnkr beroende på att styrelsen medgivit att få utnyttja delar av sitt egna kapital.

- Styrelsen för Regionhälsan har fått beviljat av Regionstyrelsen att 2019 få ta i anspråk 10,3 mnkr av eget kapital för finansiering av eHälsoprojektet FVM. Under 2019 uppgår kostnaderna till 0,5 mnkr och projektet fortlöper under 2020.
- Styrelsen för Regionhälsan har fått beviljat av Regionstyrelsen att 2019 få ta i anspråk 1,2 mnkr av eget kapital för finansiering av eHälsoprojektet Journal3/Medidoc mellanarkiv. Under 2019 uppgår kostnaderna till 0,4 mnkr. Bedömningen i samband med detaljbudget 2020 var att arbetet skulle varit slutfört under 2019.
- Styrelsen för Regionhälsan har flyttat resterande ej utnyttjade medel på motsvarande 2,7 mnkr till 2019 som av Regionstyrelsen tidigare beviljade 3,6 mnkr avseende vidareutbildning av specialistsjuksköterskor med inriktning mot barn- och ungdom. Under 2019 uppgår kostnaderna till 1,5 mnkr. Styrelsen för Regionhälsan har i samband med detaljbudget 2020 ansökt hos Regionstyrelsen om att använda 825 tkr av eget kapital för att finansiera fortsatt vidareutbildning av specialistsjuksköterskor med inriktning mot barn- och ungdom.

6.4 Investeringar

För 2019 har Regionhälsan tilldelats investeringsramar på motsvarande 8 mnkr. Västfastigheter har inför 2019 tagit över ansvaret för tekniska säkerhetsanläggningar, därför har förvaltningen en lägre totalram för investeringar jämfört med 2018.

Årets investeringar uppgår till 9,3 mnkr, av detta belopp avser 1,4 mnkr investeringar för larm och säkerhet där arbetet påbörjades 2018 och slutfördes under 2019 som därför belastar Regionhälsan 2019.

Förvaltningen har under 2019 investerat i medicinteknisk utrustning och inventarier såsom ersättningsinvesteringar av ultraljudsapparater samt nyinvestering i samband med ombyggnation och lokalförändringar.

Tabell Investeringar 2019 mnkr

	Belopp
Medicinteknisk utrustning	3,0
IT-utrustning	0,1
Maskiner och inventarier	4,8
Larm och säkerhet	1,4
Totalt	9,3

7 Bokslutsdokument och noter

Bokslutsdokument RR KF BR			
Regionhälsan			
2020-01-16 15:05			
	Not	Utfall	Utfall
Resultaträkning		1912	1812
Verksamhetens intäkter	1	1 537 329	1 378 028
Verksamhetens kostnader	2,3	-1 532 998	-1 371 327
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-3 291	-2 878
Verksamhetens nettokostnader		1 040	3 823
Finansnetto	5	-265	-309
Erhållna/lämnade bidrag spec. beslut		0	0
Erhållna/lämnade regionbidrag		0	0
Obeskattade reserver (bolagen)		0	0
Årets resultat		775	3 514
	Not	Utfall	Utfall
Kassaflödesanalys		1912	1812
Löpande verksamhet			
Årets resultat		775	3 514
Investeringsbidrag		0	0
Avskrivningar	4,7	3 291	2 878
Utrangeringar/nedskrivningar		17	4
Reavinster/-förluster sålda anläggningstillgångar		0	0
Avsättningar		0	0
Obeskattade reserver (bolagen)		0	0
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital		4 083	6 396
Förändring av rörelsekapital			
Ökning-/minskning+ av förråd		0	0
Ökning-/minskning+ av kortfristiga fordringar		-30 582	-28 698
Ökning+/minskning- av kortfristiga skulder		-7 214	12 876
Kassaflöde från löpande verksamhet		-33 713	-9 426
Förändring av redovisningsprincip		0	0
Förändring av eget kapital		0	0
Korrigerig omklassificering		0	0

Bokslutsdokument RR KF BR			
anläggningstillgångar			
Investeringsverksamhet			
Investeringar	6,7	-9 383	-6 184
Momsjustering vid överlåtelse		0	0
Anläggningstillgångar överfört mellan enheter		-1 097	300
Försäljningar anläggningstillgångar	7	0	0
Aktier och andelar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-10 480	-5 884
Finansieringsverksamhet			
Ökning-/minskning+ av långfristiga fordringar		0	0
Ökning+/-minskning- av långfristiga skulder		8 189	-1 595
Erhållna/lämnade bokslutsdispositioner		-5 706	-2 200
Justering för årets aktiverade investeringsbidrag		0	0
Förändring aktiekapital		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		2 483	-3 795
ÅRETS KASSAFLÖDE		-41 710	-19 105
Ingående likvida medel och kortfristiga placeringar		302 598	321 703
Utgående likvida medel och kortfristiga placeringar		260 888	302 598
Kontroll av årets kassaflöde		-41 710	-19 105
Differens		0	0
	Not	Utfall	Utfall
Balansräkning		1912	1812
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
- byggnader och mark		0	0
- maskiner och inventarier	7	22 887	15 715
- pågående investeringar		0	0
Finansiella anläggningstillgångar		0	0
Summa anläggningstillgångar		22 887	15 715
Omsättningstillgångar			
Förråd		0	0
Kortfristiga fordringar	8	96 011	65 429
Kortfristiga placeringar		0	0
Likvida medel		260 888	302 598
Summa omsättningstillgångar		356 899	368 027
Summa tillgångar		379 786	383 742
Eget kapital			

Bokslutsdokument RR KF BR			
Eget kapital		33 190	31 876
Bokslutsdispositioner		-5 706	-2 200
Årets resultat		775	3 514
Summa eget kapital		28 259	33 190
Avsättningar		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder	9	10 267	2 078
Kortfristiga skulder	10	341 260	348 474
Summa skulder		351 527	350 552
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		379 786	383 742
Redovisningen är upprättad enligt de anvisningar som lämnats från Västra Götalandsregionen. Anvisningarna			
bygger på kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning, samt rekommendationer utfärdade av			
Rådet för kommunal redovisning.			

608		
Regionhälsan		
Noter, tkr		
1. Verksamhetens intäkter	1912	1812
Patientavgifter med mera	6 387	9 747
Såld vård internt	1 070 039	986 354
Såld vård externt	3 330	4 339
Försäljning av tjänster, internt	108 270	56 813
Försäljning av tjänster, externt	9 731	7 775
Hysesintäkter	1 177	2 264
Försäljning av material och varor, internt	16	0
Försäljning av material och varor, externt	50	21
Statsbidrag	958	601
Investeringsbidrag	0	0
Övriga bidrag, internt	203 067	201 206
Övriga bidrag, externt	16 765	7 352
Biljettintäkter	0	0
Övriga intäkter, internt	96 502	81 610
Övriga intäkter, externt	21 037	19 946
Totalt	1 537 329	1 378 028
2. Verksamhetens kostnader	1912	1812
Personalkostnader	1 005 549	911 068
Inhyrd personal, bemanningföretag	8 508	15 807
Köpt vård internt	0	0
Köpt vård externt	0	0
Läkemedel	30 691	29 915
Lämnade bidrag, internt	25 341	25 295
Lämnade bidrag, externt	25 702	20 540
Lokal- och energikostnader, internt	22 788	22 583
Lokal- och energikostnader, externt	77 226	75 322

608		
Verksamhetsanknutna tjänster, internt	136 319	64 655
Verksamhetsanknutna tjänster, externt	69 418	48 195
Material och varor, internt	25 040	15 754
Material och varor ,externt	13 785	24 493
Övriga tjänster, internt	48 824	75 217
Övriga tjänster, externt	2 711	2 050
Övriga kostnader, internt	20 552	21 961
Övriga kostnader, externt	20 544	18 472
Totalt	1 532 998	1 371 327
3. Personalkostnader, detaljer	1912	1812
Löner	665 283	599 319
Övriga personalkostnader	40 949	44 645
Sociala avgifter	299 317	267 104
Pensionskostnader	0	0
Totalt	1 005 549	911 068
4. Avskrivningar och nedskrivningar	1912	1812
Avskrivningar		
Immateriella anläggningstillgångar	0	0
Byggnader och markanläggningar	0	0
Maskiner och inventarier	3 291	2 878
Fiansiell leasing maskiner och inventarier	0	0
Totalt	3 291	2 878
Nedskrivningar		
Immateriella anläggningstillgångar	0	0
Byggnader och markanläggningar	0	0
Maskiner och inventarier	0	0
Totalt	0	0
Totalt avskrivningar och nedskrivningar	3 291	2 878
5. Finansnetto	1912	1812
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter, internt	0	0
Ränteintäkter, externt	6	2
Övriga finansiella intäkter, internt	0	0
Övriga finansiella intäkter, externt	0	0
Totalt	6	2
Finansiella kostnader		
Räntekostnader, internt	50	91
Räntekostnader, externt	15	15
Övriga finansiella kostnader, internt	10	10
Övriga finansiella kostnader, externt	196	195
Totalt	271	311
Totalt finansnetto	-265	-309
6. Investering i anläggningstillgångar	1912	1812

608		
Årets investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0
Årets investering i byggnader och mark	0	0
Årets investering i maskiner och inventarier	9 383	6 184
Årets investering, finansiell leasing maskiner och inventarier	0	0
Årets pågående investering	0	0
Totalt	9 383	6 184
7. Maskiner och inventarier	1912	1812
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	57 671	54 402
Nyanskaffningar	9 383	6 184
Omklassificeringar	0	0
Överfört mellan enheter	1 253	-2 895
Försäljningar/utrangeringar	-40	-20
Korrigering anskaffningsvärde	0	0
Utgående ackumulerade anläggningstillgångar	68 267	57 671
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	41 956	41 689
Årets avskrivning och nedskrivning	3 291	2 878
Omklassificeringar	0	0
Överfört mellan enheter	156	-2 595
Försäljningar/utrangeringar	-23	-16
Korrigering avskrivningar och nedskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	45 380	41 956
Utgående restvärde	22 887	15 715
8. Kortfristiga fordringar	1912	1812
Kundfordringar, internt	2	7
Kundfordringar, externt	5 320	3 727
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, internt	2 316	88
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, externt	13 001	18 412
Övriga fordringar, internt	66 183	35 177
Övriga fordringar, externt	9 189	8 018
Totalt	96 011	65 429
9. Långfristiga skulder	1912	1812
Långfristig skuld, investeringsbidrag	0	0
Övriga långfristiga skulder, internt	10 267	2 078
Övriga långfristiga skulder, externt	0	0
Totalt	10 267	2 078
10. Kortfristiga skulder	1912	1812
Leverantörsskulder, internt	563	300
Leverantörsskulder, externt	32 786	42 540
Semesterskuld	37 790	34 731

608		
Löner, jour, beredskap, övertid	3 772	3 295
Upplupna sociala avgifter	19 050	17 270
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, internt	3 980	2 800
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, externt	197 488	222 503
Övriga kortfristiga skulder, internt	44 288	24 323
Övriga kortfristiga skulder, externt	1 543	712
Totalt	341 260	348 474
11. Övriga ansvars- och borgensförbindelser	1912	1812
Ange i text vad ansvars- och borgensförbindelserna avser (noten avser hel- och delägda bolag)		
Totalt	0	0